

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У.І. ЛЕНІНА ў 2023 ГОДЗЕ

*Камендантава В.М., намеснік дырэктара па асноўнай дзейнасці
Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І. Леніна*

Асноўнымі задачамі Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І. Леніна ў 2023 годзе былі развіццё бібліятэчна-бібліяграфічнага краязнаўства, цікавасці да вывучэння гісторыі і культуры Віцебшчыны, максімальна поўнае забеспячэнне запытаў карыстальнікаў, далучэнне іх да найлепшых узораў беларускай кніжнай спадчыны, творчасці дзеячаў беларускай і замежнай літаратуры, культуры, мастацтва.

Адзеламаі бібліятэкі было абслужана 31567 непасрэдных карыстальнікаў пры плане 33400 (94,5 % да плана), з іх чытачы з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі склалі больш за 100 чалавек. За справаздачны год абанентам бібліятэкі было прадастаўлена ў часовае карыстанне 650231 экз. дакументаў (92,9 % да запланаванага). Праз сістэму МБА абслугоўвалася 219 абанентаў, якім было выдана 510 адзінак захоўвання.

Агульная колькасць наведванняў склала 1894476 (100,9 % да плана). У справаздачным годзе колькасць віртуальных наведванняў на афіцыйны сайт бібліятэкі склала 1741724 наведванняў, непасрэдных – 152752. На працягу года ў бібліятэцы і па-за яе сценамі прайшло 591 масавае мерапрыемства, іх наведалі 17205 чалавек.

У структуры бібліятэкі адбыліся змяненні: з 1 лістапада ў выніку аб'яднання аддзела «Публічны цэнтр прававой інфармацыі» і электроннай чытальнай залы пачаў работу аддзел прававой інфармацыі і электронных рэсурсаў. Такім чынам, на канец справаздачнага года ў бібліятэцы працавала 7 функцыянальных аддзелаў і 11 аддзелаў абслугоўвання, якія былі адкрытыя для карыстальнікаў 298 дзён. З 14 верасня 2023 года пры адзеле рэдкай кнігі функцыянуе выставачная зала «ExLibris», экспазіцыя якой уключае больш за сотню рэдкіх і асабліва каштоўных кніг з фондаў бібліятэкі.

У 2023 годзе ў бібліятэцы працаваў 81 бібліятэчны работнік. З 45 супрацоўнікаў аддзелаў абслугоўвання 33 бібліятэчныя кіраўнікі і спецыялісты былі заняты непасрэдна абслугоўваннем чытачоў.

На камплектаванне бібліятэчнага фонду зрасходавана 286,3 тыс. руб. бюджэтных сродкаў. У тым ліку: на набыццё бібліятэчных дакументаў (кніг, брашур, нот, выяўленчых і аўдыявізуальных дакументаў) – 123,8 тыс. руб., на перыядычныя выданні – 114,2 тыс. руб., на набыццё электронных інфармацыйных рэсурсаў і праў доступу да іх – 48,3 тыс. руб.

Усяго ў бібліятэку паступіла 10676 экз. дакументаў (з іх сацыяльна значных – 651 экз.). У тым ліку набыта за бюджэтных сродкі – 9006 экз. дакументаў, за пазабюджэтных – 24 экз. Паказчык ад агульнага бюджэту на камплектаванне склаў 12,7 %, працэнт абнаўлення фонду – 1,0 %. На пачатак 2024 года бібліятэчны фонд складаў 668267 адзінак захоўвання.

Для максімальна поўнага задавальнення інфармацыйных запытаў карыстальнікаў бібліятэкі былі набыты правы доступу да ліцэнзійных электронна-бібліятэчных сістэм «Znanium.com», «Універсітэцкая бібліотека онлайн», электроннай бібліятэкі «ЛітРес».

У справаздачным годзе была працягнута генерацыя ўласных інфармацыйных рэсурсаў: электронны каталог павялічыўся на 40960 запісаў. Прайшлі алічбаванне 142 дакументы агульнай колькасцю 79891 старонка. На працягу года быў распрацаваны макет і напоўнены асноўныя раздзелы лакальнай базы даных «Рэгіянальны архіў перыядычных выданняў», якая змяшчае электронныя версіі алічбаваных газет, якія выходзілі на тэрыторыі Віцебскай вобласці ў перыяд з 1946 года.

2023 год быў вызначаны новым віртуальным праектам «Святыя заступнікі Віцебшчыны», створаным у

рамках мэтавай комплекснай праграмы «Жывое слова мудрасці духоўнай» і прадстаўленым на штогадовы рэспубліканскі конкурс Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь на лепшы культурны праект патрыятычнай тэматыкі.

На працягу мінулага года супрацоўнікі бібліятэкі забяспечвалі аператыўнае даведчна-бібліяграфічнае абслугоўванне карыстальнікаў у зале каталогаў і аддзелах абслугоўвання бібліятэкі. Па запытах непасрэдных карыстальнікаў было выканана 12369 бібліяграфічных і фактаграфічных давадак.

Для пошуку нацыянальных заканадаўчых дакументаў, а таксама заканадаўчых актаў Расійскай Федэрацыі ў адзеле прававой інфармацыі і электронных рэсурсаў шырока выкарыстоўвалася электронная інфармацыйна-пошукавая сістэма (ІПС) «Эталон» версіі 6.9. За 2023 год да яе звярнуліся 1747 карыстальнікаў бібліятэкі.

У мэтах павышэння інфармацыйнай культуры карыстальнікаў у 2023 годзе былі праведзены 44 экскурсіі па бібліятэцы, акрамя іх 39 экскурсій прайшло па адзеле рэдкай кнігі і выставачнай зале «ExLibris». Агульная колькасць традыцыйных бібліятэчных выстаў складала 419, з якіх 70 былі адрасаваны чытачам-дзецям. Акрамя іх супрацоўнікамі бібліятэкі былі распрацаваны 39 анлайн-выстаў, электронных прэзентацый і віртуальных аглядаў.

Найбольш значныя сацыякультурныя мерапрыемствы мелі патрыятычную і інтэрнацыянальную накіраванасць, а галоўнымі тэмамі года сталі народнае адзінства, стваральная праца, ваенная гісторыя і генацыд беларускага народа.

Сярод астатніх вялікі рэзананс мелі прэзентацыя кнігі журналіста, аглядальніка БЕЛТА па асвятленні дзейнасці Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пісьменніка, заслужанага дзеяча культуры Рэспублікі Беларусь Аліны Тадэвушаўны Грышкевіч «Судьбы женщин – судьба единой Беларуси», гадзіна інфармацыі «На шляху да адзінства», круглы стол «Сіла народа – у адзінстве».

Шэраг бібліятэчных мерапрыемстваў быў прысвечаны тэме Вялікай Айчыннай вайны, слаўнай і трагічнай гістарычнай мінуўшчыне краіны і Віцебскага рэгіёна. Сярод іх асаблівай увагі заслугоўвае вечар-рэквіем «Беларусь памятае. Галасы спаленых вёсак» да 80-годдзя трагедыі ў Хатыні, што прайшоў 20 сакавіка. Пра невядомыя шырокай аўдыторыі падзеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, работу па стварэнні рэсурсаў, прысвечаных яе старонкам, расказалі прадстаўнікі Дзяржаўнага архіва Віцебскай вобласці, музеяў горада.

23 сакавіка ў бібліятэцы адбылася прэзентацыя кнігі «Геноцид белорусского народа. Лагерь смерти» пад агульнай рэдакцыяй Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь Андрэя Шведа, у якой прадстаўлены звесткі пра лагеры смерці на тэрыторыі Беларусі ў перыяд нацысцкай акупацыі. На мерапрыемстве слова ўзялі намеснік начальніка аддзела па наглядзе за выкананнем заканадаўства ў войсках, старшы саветнік юстыцыі пракуратуры Віцебскай вобласці Ігар Мяцеліца, галоўны спецыяліст галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Віцебскага аблвыканкама Андрэй Бялецкі, намеснік дырэктара Дзяржаўнага архіва Віцебскай вобласці Таццяна Буевіч.

Мінулы год быў вызначаны не толькі прэзентацыямі ваенна-патрыятычных выданняў нашых сучаснікаў, але і ўспамінамі пра іх папярэднікаў – віцебскіх даследчыках перыяду Вялікай Айчыннай вайны: Уладзіміра Хазанскага, Ніну і Мікалая Дарафеенкаў. Вечарына памяці апошніх прайшла ў бібліятэцы 18 мая пад назвай «Летапісцы гераічнага мінулага» і была прысвечана 100-годдзю з дня іх нараджэння.

Тэма падпольнай барацьбы была ўзгадана ў бібліятэцы і на ўрачыстым вечары «Сустрэча пакаленняў», што адбыўся 22 снежня – у дзень 100-годдзя з дня нараджэння Героя Савецкага Саюза, ганаровага грамадзяніна горада Віцебска Ефрасінні Зяньковай.

На працягу справаздачнага года мэтанакіравана праводзілася работа па далучэнні карыстальнікаў да вывучэння нацыянальнай культуры, мовы і літаратуры. Добрай традыцыяй бібліятэкі стала святкаванне

Міжнароднага дня роднай мовы, які ў мінулым годзе быў адзначаны літаратурна-музычнай вечарынай і агульнай дыктоўкай, што прайшлі 21 лютага.

Відавочна, што асабліва ўвага ў 2023 годзе надавалася папулярызаванні творчасці віцебскіх аўтараў. На працягу справаздачнага перыяду адбыліся святочная вечарына да 75-гадовага юбілею нязменнага старшыні Віцебскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, літаратара і грамадскага дзеяча Тамары Красновай-Гусачэнкі, творчая сустрэча з паэтэсай, членам Саюза пісьменнікаў Беларусі, членам Саюза пісьменнікаў Расіі, лаўрэатам міжнародных літаратурных конкурсаў Аленай Крыклівец, ураджэнкай Бешанковіцкага раёна, аўтаркай, што неаднаразова друкавалася на старонках газет «Віцебскі рабочы», «Народнае слова», «Літаратура і мастацтва», часопісаў «Маладосць», «Алеся», літаратурных альманахаў і паэтычных зборнікаў Наталіяй Галавач, наваполацкім літаратарам, членам Віцебскага аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Ірынай Багданавай.

Адна з цэнтральных літаратурных падзей года адбылася ў бібліятэцы 21 снежня: у гэты дзень прайшла літаратурна-музычная вечарына «Альманаху “Дзвіна” – 65!» і прэзентацыя 7-га выпуску выдання «Дзвіна: Віцебшчына літаратурная». Супрацоўнікі бібліятэкі нагадалі гасцям мерапрыемства гісторыю абласнога літаратурна-мастацкага альманаха, а паэты-аўтары выступілі перад прысутнымі са сваімі новымі творами. Традыцыйна літаратурны год у бібліятэцы быў завершаны ўручэннем «Літаратурнай прэміі імя Петруся Броўкі» Віцебскага аблвыканкама: у мінулым годзе ў намінацыі «паэзія» яе ўладальнікам стаў Антон Параскевін (Віктар Улюценка), а ў намінацыі «літаратура для дзяцей» – Лідзія Піскун.

Папулярызаванні беларускай літаратуры не ў меншай ступені чым масавыя мерапрыемствы спрыялі выставы-прагляды і кніжна-ілюстрацыйныя выставы, што праходзілі як у бібліятэцы, так і за яе межамі. Самая маштабная з апошніх была прадстаўлена 2–3 верасня на XXX Дні беларускага пісьменства ў Гарадку. Акрамя яе на бібліятэчнай пляцоўцы адбыліся прэзентацыі кнігі «Городокский край» і зборніка Святланы Дзядзінкінай і Сяргея Кавалеўскага «Река памяти», былі прадстаўлены для галасавання глядачоў лепшыя работы ўдзельнікаў гарадскога конкурсу аўтарскіх кніжных ілюстрацый «Малюем чароўны свет Хатабыча», што праводзіла бібліятэка сумесна з рэдакцыяй газеты «Віцьбічы» да 120-годдзя з дня нараджэння ўраджэнца Віцебска пісьменніка Лазара Лагіна і 85-годдзя першага выдання чароўнай аповесці-казкі «Стары Хатабыч».

Акрамя літаратурнага актыўна развіваўся напрамак гістарычнага краязнаўства. Асноўныя мерапрыемствы ў яго рамках у сваёй большасці былі прысвечаны 85-годдзю ўтварэння Віцебскай вобласці, сярод іх – пашыранае пасяджэнне Каардынацыйнага савета грамадскіх арганізацый і палітычных партый г. Віцебска, тэматычная гасцёўня «АРХІВАЖНА: Гісторыя Віцебшчыны ў асобах», краязнаўчыя гадзіны «Слаўлю цябе, сінявокая Віцебшчына», «Дакументальная спадчына Віцебскага краю», «Гонар і слава роднага краю».

Тэме выбітных землякоў, што праславілі рэгіён, была прысвечана прэзентацыя кнігі кандыдата гістарычных навук, загадчыка аддзела навукова-інфармацыйнай работы Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Аляксандра Бараноўскага «Дзмітрый Прышчэпаў. Старонкі жыцця». Мерапрыемства адбылося 27 красавіка.

Праз тыдзень у бібліятэцы ўзгадалі яшчэ аднаго знакамітага дзеяча вобласці – былога першага сакратара Віцебскага абкама партыі, ганаровага грамадзяніна г. Віцебска Сяргея Міхайлавіча Шабашова, з дня нараджэння якога 1 мая споўнілася 100 гадоў.

На працягу года ў бібліятэцы праводзіліся мерапрыемствы, накіраваныя на папулярызаванне літаратуры па мастацтве, у дапамогу прафесійнай дзейнасці работнікаў сферы культуры, мастацкай адукацыі, знаёмства з рознымі відамі мастацтва і творчасцю віцебскіх аўтараў. У рамках праекта «Адлюстраванне» былі арганізаваны і прадстаўлены шырокай аўдыторыі 10 мастацкіх выстаў прафесійных мастакоў і твораў-аматараў, 8 выстаў

дзіцячай творчасці. У рамках праекта «Бібліятэка – тэрыторыя творчасці» былі падрыхтаваны і праведзены 83 майстар-класы па папяровай пластыцы, цестапластыцы, арыгамі і аплікацыі. Прайшлі 52 заняткі школы малявання для дарослых «MASTAK».

Трэнд правядзення разнастайных лекцыйных заняткаў на базе агульнадаступных бібліятэк для ўсіх жадаючых па-ранейшаму не здае сваіх пазіцый. У 2023 годзе быў працягнуты цыкл лекцый кампазітара, педагога, члена Беларускага саюза кампазітараў Аляксандра Іванова «Музыка для ўсіх», што распачаўся яшчэ ў лютым 2019 года. На працягу справаздачнага года ў рамках цыкла было прадстаўлена дзевяць публічных лекцый па гісторыі музыкі.

У мінулым годзе была завершана рэалізацыя мэтавай комплекснай праграмы «Жывое слова мудрасці духоўнай», што па ўзгадненні з кіраўніцтвам камісіі па праваслаўных бібліятэках і кафедрах праваслаўнай літаратуры Віцебскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы была разлічана на 2021–2023 гады. Асноўныя мерапрыемствы, накіраваныя на духоўную асвету і выхаванне на праваслаўных традыцыях, у справаздачным годзе былі праведзены ў рамках рэалізацыі вышэй адзначанай праграмы і мелі вялікую разнастайнасць формаў і тэм.

Асаблівай падзеяй у жыцці бібліятэкі стала стварэнне батлеечнага тэатра, пастаноўкі якога ў класічным варыянце прадугледжваюць звяртанне да біблейскай тэматыкі. Аўтарскія лялькі былі выраблены студэнтамі Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта, а рэквізіт і мастацкае афармленне тэатра забяспечаны супрацоўнікамі бібліятэкі, з іх складу былі сфарміраваны тэатральная труппа і сцэнарна-рэжысёрская група. На канец года ў рэпертуары бібліятэчнага тэатра налічвалася дзве пастаноўкі, якія былі 13 разоў прадстаўлены ўвазе звыш 400 гледачоў розных узростаў груп.

Свабодны доступ усіх катэгорый грамадзян да прававой інфармацыі і актыўную сацыякультурную дзейнасць, накіраваную на павышэнне прававой грамадскай насельніцтва, забяспечваю адрозненні прававой інфармацыі і электронных рэсурсаў. У адпаведнасці з мэтавай комплекснай праграмай прававой асветы дзяцей і моладзі ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У.І. Леніна, разлічанай на 2021–2023 гады, адрозненням быў падрыхтаваны і праведзены шэраг інфармацыйна-асветніцкіх і сацыякультурных мерапрыемстваў розных форм і тэматыкі. Нагадаем найбольш значныя з іх: урок-папярэджанне «Скажы наркотыкам: не!», прававая размова «Канстытуцыя. Чалавек. Дзяржава», гадзіна прававых ведаў «Мір у сям'і за ўсё даражэй», пазнавальная гадзіна «Права на інфармацыю».

У рамках адзначанай праграмы на працягу года ажыццяўляўся асветніцкі праект «Правознайка», мэтавай аўдыторыяй якога сталі малодшыя школьнікі ДУА «Сярэдня школа № 2 г.Віцебска». На працягу года ў яго рамках адбылося восем заняткаў прававой тэматыкі.

Найбуйнейшыя сацыякультурныя мерапрыемствы для дзяцей і юнацтва былі прымеркаваны да святочных падзей і знакавых дат календара: Міжнароднага дня роднай мовы, Тыдня дзіцячай і юнацкай кнігі, Дня бібліятэк Беларусі, Тыдня бацькоўскай любові. Да першай з іх у лютым супрацоўнікі адрознення маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці правялі бібліятэчныя ўрокі «Каб мова гучала!» для выхаванцаў старэйшых груп дзіцячых садкоў Віцебска. Падчас веснавых канікул прайшло традыцыйнае свята Тыдзень дзіцячай і юнацкай кнігі пад назвай «3 ордэнам Усмешкі на грудзях», а Дзень бібліятэк Беларусі супрацоўнікі дзіцячага і юнацкага адрознення правялі ў рэжыме нон-стоп на гульнявой пляцоўцы «І зноў Хатабыч». Наступная дзіцячая нон-стоп праграма пад назвай «Сем цудаў бібліятэкі для ўсёй сям'і» прайшла ў кастрычніку і была прымеркавана да Тыдня бацькоўскай любові.

Пры ўсёй разнастайнасці напрамкаў работы з дзіцячым чытачом патрыятычнае выхаванне заставалася прыярытэтным. У справаздачным годзе юнацкі адрознення распачаў работу па праекце «Беларусь – краіна маёй будучыні», накіраваным на знаёмства юнакоў з гісторыяй, прыродай, традыцыямі, знакамітымі постацямі

краіны. У яго рамках былі праведзены бібліякалаж «Беларусь – краіна заповедная», гадзіна інфармацыі да Дня Перамогі «Не парушайце мірны рух зямны», гадзіна памяці «Трагедыя спаленых вёсак», гадзіна ведаў «Сімвалы беларускай дзяржаўнасці», бібліятур «Беларусь непаўторная», бібліяэкскурс «ТОП-20 славуцасцей Беларусі», сузор’е цікавых ведаў «Беларусы ў космасе», літаратурны бенефіс «Вялікія і Славуцыя: да 70-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Бутрамеева».

Сумеснымі намаганнямі аддзелаў абслугоўвання ў 2023 годзе былі працягнуты сацыякультурныя праекты для юных чытачоў: «Я в этом городе живу, я этот город знаю», «Паклон беларускаму Слову!», «Пра Беларусь па-англійску», «Суразмоўца», «Адкрыты свет», «Гісторыя кнігі сваімі рукамі», «Бібліятэчныя кінаўрокі для школьнікаў», «Бяспечнае дзяцінства. Азбука правільных рашэнняў», «Школа фінансавай пісьменнасці для дзяцей», «Моўнае дрэва», «Падарожжа па землях Германіі».

Паспяховым і запатрабаваным напрамкам работы застаецца арганізацыя вольнага часу віцебскіх школьнікаў у канікулярныя перыяды. Так, больш за 450 навучэнцаў пазнавальна правялі восеньскія вакацыі ў бібліятэцы. Кожны візіт пачынаўся з агляднай экскурсіі, пасля якой аддзелы бібліятэкі прапанавалі свае аўтарскія праекты і асобныя мерапрыемствы для розных узроставых катэгорый і на любы густ.

У 2023 годзе працягвалася работа з людзьмі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі і сацыяльна неабароненымі катэгорыямі насельніцтва. Цэнтральным падраздзяленнем па ажыццяўленні інклюзіўнай дзейнасці ў бібліятэцы заставаўся аддзел перыядычных выданняў. Яго супрацоўнікамі пры рэалізацыі бібліятэчнага праекта «Разам!» быў праведзены шэраг сацыякультурных мерапрыемстваў, накіраваных на арганізацыю вольнага часу людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Узгадаем буйнейшыя з іх: майстар-клас па ткацтве паясоў на бёрдышках «Самабытныя вобразы сучаснасці», святочны канцэрт «Спадарыня Вясна», конкурсна-забаўляльная праграма «Міс Вясна», конкурсная праграма «Містэр Восень», выстава дэкаратыўна-прыкладной творчасці людзей з інваліднасцю па зроку «Прамяні сэрца».

У мінулым годзе ў рамках дабрачыннага праекта «Дакраніся», які рэалізуецца як частка бібліятэчнай мэтавай комплекснай праграмы «Міласэрнасць» і быў распачаты два гады таму, супрацоўнікі аддзела перыядычных выданняў перадалі ў дар ДУА «Дзіцячы сад № 96 г.Віцебска», дзе ёсць спецыяльныя групы для дзяцей з парушэннямі зроку, самаробныя тактыльныя кнігі. Яны цалкам адаптаваныя для дзяцей з парушэннямі зроку, ілюстраваныя аб’ёмнымі малюнкамі і тактыльнымі ўстаўкамі, а таксама падпісамі, выкананымі шрыфтам Брайля.

Традыцыйна напрыканцы восені адбылося галоўнае навуковае мерапрыемства года – навукова-практычная канферэнцыя «Віцебскі край». Дзявятая па ліку, яна была прысвечана 85-годдзю ўтварэння Віцебскай вобласці і прайшла ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У.І.Леніна 23 лістапада. Больш за 70 гісторыкаў, археолагаў, архівістаў, настаўнікаў, супрацоўнікаў музеяў і бібліятэк, краязнаўцаў з розных гарадоў Беларусі і Расіі падзяліліся вынікамі сваіх даследаванняў у вочным фармаце. Акрамя бібліятэкі арганізатарамі канферэнцыі выступілі Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Віцебскі абласны краязнаўчы музей. Па выніках канферэнцыі будзе падрыхтаваны аднайменны зборнік матэрыялаў.

У 2023 годзе Віцебская абласная бібліятэка ўпершыню ўвайшла ў склад арганізатараў адкрытых абласных адукацыйных Срэценскіх чытанняў, якія пры падтрымцы галоўнага ўпраўлення па адукацыі Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта і Віцебскага абласнога інстытута развіцця адукацыі праводзіць Віцебская епархія Беларускай праваслаўнай царквы. Чарговыя, 21-я чытання, у мінулым годзе былі прысвечаны тэме патрыятызму і грамадзянскасці як духоўнаму выбару чалавека. У канферэнц-зале бібліятэкі 23 лютага для ўдзелу ў працы секцыі «Бібліятэка – цэнтр духоўна-маральнай асветы і выхавання» сабраліся прадстаўнікі ўстаноў бібліятэчнай сферы рэгіёна, у полі зроку якіх былі праблемы духоўна-маральнага і грамадзянска-патрыятычнага выхавання дзяцей, лепшыя практыкі гэтага працэсу, сямейныя каштоўнасці і шэраг іншых пытанняў.

Двойчы за год адбыліся сходы кіраўнікоў цэнтралізаваных бібліятэчных сістэм Віцебшчыны ў фармаце Савета дырэктараў. Першы з іх, выніковы, прайшоў 9 лютага па тэме «Бібліятэкі і бібліятэчная практыка ў Год гістарычнай памяці», другі – «Актуальныя праблемы ў дзейнасці публічных бібліятэк» адбыўся напрыканцы года і пераважна быў прысвечаны пытанням падрыхтоўкі гадавых справаздач.

Галоўнай тэмай павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў аддзелаў бібліятэчнага маркетынгу цэнтральных бібліятэк вобласці ў 2023 годзе стала прасоўванне бібліятэкі, яе паслуг і рэсурсаў. 21 красавіка ў Віцебскай абласной бібліятэцы прайшоў навучальны семінар-практыкум «Сучасная бібліятэка: стратэгія работы ў сацыяльных медыя», а 23 чэрвеня – семінар-практыкум «Узаемадзеянне бібліятэк са сродкамі масавай інфармацыі ў рамках рэалізацыі сацыяльна значных праектаў». Інфармацыйную і тэхнічную падтрымку абодвух сустрэч забяспечыў Медыяцэнтр Віцебскай вобласці.

Напрыканцы года ў бібліятэцы прайшоў круглы стол «Актуальныя пытанні фарміравання і выкарыстання інфармацыйных рэсурсаў па краязнаўстве» з удзелам супрацоўнікаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Удзельнікі мерапрыемства абмеркавалі пытанні фарміравання і выкарыстання інфармацыйных рэсурсаў, якія могуць дапамагчы ў вывучэнні краязнаўства.

Акрамя рэспубліканскіх, мінулы год вызначыўся правядзеннем абласнога прафесійнага спаборніцтва – конкурсу дзіцячых бібліятэчных гульнявых праграм «Задума». Са студзеня па красавік у гарадскіх і сельскіх бібліятэках вобласці ў яго рамках адбыліся 38 гульнявых праграм, гледачамі якіх сталі больш за 600 дзяцей ва ўзросце ад 4 да 16 гадоў. Вынікі конкурсу былі падведзены 25 мая: у святочным мерапрыемстве прынялі ўдзел прадстаўнікі ўсіх цэнтралізаваных бібліятэчных сістэм рэгіёна, журы абласнога спаборніцтва і гледачы – віцебскія школьнікі. За круглым сталом «Тэатралізавана-гульнявыя формы публічных бібліятэк» журы і ўдзельнікі абласнога конкурсу падзяліліся сваімі ўражаннямі ад удзелу ў «Задуме», абмеркавалі праблемы, з якімі сутыкнуліся падчас работы.

Міжнароднае прафесійнае супрацоўніцтва дазваляе бібліятэцы ўлічваць у сваёй рабоце тэндэнцыі сусветнага развіцця, ацэньваць сваю дзейнасць, дасягненні і праблемы ў больш шырокім кантэксце, арыентавацца на міжнародныя стандарты бібліятэчнай дзейнасці. Найбольш актыўнае супрацоўніцтва звязвае Віцебскую абласную бібліятэку з бібліятэкамі Расійскай Федэрацыі і, у першую чаргу, з бліжэйшымі суседзямі – калегамі з прыгранічных Смаленскай і Пскоўскай абласцей.

У рамках Пагаднення аб супрацоўніцтве 19 мая з прафесійным візітам бібліятэку наведалі кіраўнікі і спецыялісты Смаленскай абласной універсальнай навуковай бібліятэкі імя А.Т. Твардоўскага. Падчас сустрэчы адбыўся навукова-практычны семінар «Смаленск–Віцебск: кніжны свет без межаў». У яго праграму ўвайшлі прэзентацыя мультымедыянага праекта «Святыя заступнікі Віцебшчыны» і абмен калекцыямі кніг патрыятычнай, гістарычнай, краязнаўчай накіраванасці, духоўнай літаратуры, кніг для дзіцячага чытання. Атрыманая ад смаленскіх калег падборка кніг і выяўленчых дакументаў у колькасці 146 экз. на суму 2130 беларускіх рублёў была зарэгістравана Дэпартаментам па гуманітарнай дзейнасці Упраўлення справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У мінулым годзе было працягнута супрацоўніцтва з ДБУК «Пскоўская абласная ўніверсальная навуковая бібліятэка імя В.Я. Курбатава». Асноўныя сумесныя мерапрыемствы з ёй былі рэалізаваныя ў інтэрнэт-прасторы: віртуальны праект «Чытаем разам: Мой любімы верш», сеткавы анлайн-праект «Лепшы казачнік свету. Шарль Перо: віртуальнае падарожжа па казках», сеткавы лінгвалітаратурны квэст па творчасці Жуля Габрыэля Верна.

У межах падпісанага ў 2020 годзе Дагавора аб творчым супрацоўніцтве з Курскай абласной бібліятэкай для дзяцей і юнацтва (філіял АБУК «Абласная бібліятэка імя М.М. Асеева», Расійская Федэрацыя) 6 снежня

справаздачнага года адбылася анлайн-дыскусія для бібліятэчных спецыялістаў «Дзеці і кніга: насустрач адзін аднаму. Што замінае і што можа дапамагчы ім сустрэцца?».

Пра жыццё і творчасць татарскага кампазітара Фарыда Яруліна расказалі сваім гасцям у фармаце тэлемаста «Фарыд Ярулін – кампазітар і воін» Віцебская абласная бібліятэка і Рэспубліканская дзіцячая бібліятэка імя Роберта Міннуліна (г.Казань, Рэспубліка Татарстан). Малавядомымі фактамі з жыцця заснавальніка татарскага нацыянальнага балета, аўтара камерна-інструментальных твораў, апрацовак татарскіх народных песень Фарыда Яруліна падзяліліся татарскія калегі, з боку Віцебскай абласной бібліятэкі было падрыхтавана паведамленне пра баі за вызваленне Дубровенскага раёна, дзе ён загінуў.

Мінулы год быў адзначаны пашырэннем кола міжнародных партнёраў бібліятэкі. На працягу года былі падпісаны Пагадненне аб супрацоўніцтве з федэральнай дзяржаўнай бюджэтнай установай «Прэзідэнцкая бібліятэка імя Б.М. Ельцына» (Расійская Федэрацыя), мемарандумы з Шырацкай абласной бібліятэкай (Рэспубліка Арменія), МКУК ЦБС Канавінскага раёна г.Ніжні Ноўгарад (Расійская Федэрацыя).

Бібліятэка не замыкаецца на міжнародным бібліятэчным супрацоўніцтве і актыўна развівае сувязі з іншымі культурна-асветніцкімі ўстановамі замежжа. 12 ліпеня ў рамках пагаднення аб супрацоўніцтве паміж Дзяржаўным мемарыяльным гісторыка-літаратурным і прыродна-ландшафтным музеем-запаведнікам А.С. Пушкіна «Міхайлаўскае» (Расійская Федэрацыя) і Віцебскай абласной бібліятэкай адбылося адкрыццё выставы работ фотакарэспандэнта Агенцтва «Фото ИТАР-ТАСС» Юрыя Бялінскага «Запавет унуку», прысвечаных 120-годдзю з дня нараджэння Сямёна Сцяпанавіча Гейчанкі – легендарнага захавальніка, першага пасляваеннага дырэктара музея-запаведніка А.С. Пушкіна «Міхайлаўскае» ў Пскоўскай вобласці.

Напрыканцы ліпеня ў рамках правядзення Дзён Пскоўскай вобласці ў горадзе Віцебску ў бібліятэцы адкрылася наступная фотавыстава Юрыя Бялінскага «Валянцін Курбатаў. Письменник. Пскоўскі грамадзянін», а 5 снежня ўвазе наведвальнікаў бібліятэкі былі прадстаўлены 9 банерных палотнаў з расповедам пра гісторыю Пушкінскага запаведніка, які быў заснаваны ў 1899 годзе.

У справаздачным годзе капітальны рамонт у бібліятэцы не адбываўся, затраты на бягучы рамонт склалі 19230 руб. бюджэтных асігнанняў, якія былі зрасходаваны на рамонт унутранай эвакуацыйнай лесвіцы, усталяванне асвятлення і пажарнай сігналізацыі. На набыццё асноўных сродкаў (2 ПК, 1 ноўтбук, лесвічны гусенічны пад'ёмнік для інвалідаў «БАРС») па бюджэтным каштарысе было выдаткавана 13199 руб. Для забеспячэння навігацыі інвалідаў па зроку па бібліятэцы набыты і ўсталяваны моўны гукавы інфарматар і тактыльная мнемасхема.

Па стане на 01.01.2024 парк ПК бібліятэкі склаў 120 адзінак, у лакальную сетку аб'яднаны 117 камп'ютараў. Функцыяніравалі 24 прынтары, 16 шматфункцыянальных прылад, 6 сканераў, 45 блокаў бесперапыннага сілкавання.

У мінулым годзе па-ранейшаму перад бібліятэкай стаяла задача павелічэння долі пазабюджэтных сродкаў у яе фінансаванні. Выкананне плана платных паслуг у бягучых цэнах склала 104 % (26648,74 руб.).

У мінулым годзе высокімі ўзнагародамі былі адзначаны кіраўнікі бібліятэкі. За шматгадовую плённую працу, высокі прафесіяналізм, значны асабісты ўклад у развіццё рэгіёну і ў сувязі з 85-годдзем з дня заснавання Віцебскай вобласці дырэктару ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна» Таццяне Мікалаеўне Адамян была аб'яўлена Падзяка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Узнагародамі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь былі адзначаны намеснік дырэктара па асноўнай дзейнасці В.М. Камендантава і аддзела фарміравання бібліятэчнага фонду В.А. Раманчанка.